

CHỖN GIANG HỒ MƯA MÁU GIÓ TANH!

(Tâm Bút)

“Đối với những ai không liên hệ trực tiếp, mà chỉ nghe đồn đãi rồi tiếp tục loan truyền tin đồn thất thiệt thì đó là một điều bất công cho nhà văn”.
(Trích “ĐỌC MTDKCT” của Vũ Liên Hoa).

I.

*/ Tháng 7. 1998, trong buổi ra mắt Một Truyện Dài Không Có Tên tập II tổ chức tại sân vườn nhà tôi với chừng 20 văn nhân nghệ sĩ, tôi đã nói:

“Chỗn văn chương tôi ví như chỗn giang hồ trong tiểu thuyết Kim Dung. Một khi đã chấp nhận đặt chân vào trong ấy, một vị hảo hán phải nghĩ đến việc có ngày mình rút đao chém người, hoặc bị người đâm lút cán gươm vào giữa ngực. Nếu không thế thì nên ở nhà chăn gà chăn vịt an toàn hơn, đừng chen chân giang hồ làm chi nữa. Chuyện văn chương cũng thế. Ngòi viết nhà văn chính là cây đao cái kiếm. Mỗi nhà văn có một cách múa bút khác nhau. Điều quan trọng là nên dùng thực lực tài năng của mình để đối diện giang hồ chứ đừng nên kéo bè kết đảng, cô lập kẻ khác, như hành động thường làm của phường thảo khấu lục lâm.

Một Truyện Dài Không Có Tên là bộ hai tập Tâm Bút, kể lại từng câu chuyện thật xảy ra trong giới văn nghệ sĩ, có tôi cùng tham dự. Viết tác phẩm này, mục đích tôi chỉ là muốn lưu lại một thứ tài liệu, dữ kiện của giới cầm bút đời nay. Ngoài ra không hề có ý bươi móc hay hạ giá đời tư ai khác.

*Một Truyện Dài Không Có Tên là một mâm cỗ dành riêng cho giới văn nhân hải ngoại mà tôi là người làm công việc dọn cỗ. **“Không phải ai cũng được tôi mời”**. Các vị khách được mời dù có mặc bộ áo đắt tiền hay chỉ khoác lên mình một cánh áo tôi tàn dư bản thì trong ý nghĩ tôi, họ đều **“có chung một điểm là được tôi mời vào mâm cỗ một cách trân trọng như nhau”**.(...)”*

II.

Trong vận số tôi, ba chữ “bị hàm oan” là điều rất quen thuộc. Trúng tôi lại là đũa “*thà im lặng nhận chịu tiếng như chứ không thà mất thì giờ thanh minh, đính chính*”. Dư luận vốn ác độc. Tiếng đồn xấu thì muôn hình vạn trạng.

Ở bài viết hôm nay, tôi chỉ kể ra sơ sơ vài câu chuyện “ngồi lê đôi mách của đàn ông”, mục đích không phải để “mua vui cũng được một vài trống canh” về giới viết lách hải ngoại (không, tôi không rảnh như họ!) mà chính là “**nói lên nỗi buồn (của tôi) theo vấn đề nhân cách và dân trí (được lèo lái) từ một số người trong giới văn nghệ tôi từng biết trước nay.**”

*/ CHUYỆN MỘT.

Tháng 4 năm 1999, vài thân hữu đứng ra làm buổi Nói Chuyện Với TTBG tại Houston, Texas cho tôi.

Một buổi cuối tháng 3, một anh trong ban tổ chức gọi qua tôi, giọng khẩn thiết:

-Kể từ khi phát thiệp mời buổi nói chuyện của TTBG thì đi đâu cũng chỉ nghe nói tới tên BG với tiếng đồn “người đàn bà rất dâm dăng”.

Một anh khác cũng gọi qua kể:

-Có một luồng dư luận được tung ra từ Phan Nhật Nam (đang cư trú tại đây) rằng “TTBG đòi ngủ với tôi mà tôi không chịu nên viết bài chửi tôi”.

Anh bạn nói thêm, điệu tức tối:

-Giả thử chuyện này có thật thì với một người đàn ông bình thường, việc nói ra đã là một hành vi dơ dáy, huống hồ Phan Nhật Nam là một nhà văn thì điều này lại càng thêm dơ dáy. BG nên có thái độ.

Tôi bảo:

-Tại sao phải mất thì giờ theo những chuyện như thế? Bây giờ xin hỏi anh, anh có tin vậy không?

Anh la to:

-Làm sao tin nổi? Tôi chưa từng gặp BG, nhưng đọc BG rất kỹ, ghi nhận hai điều: Một, trong một bài viết Một Truyện Dài Không Có Tên tập I, BG có đề cập đến chuyện vì mở ung thư tử cung sau khi cho cháu Âu Cơ chào đời mà trong vấn đề sinh lý, BG bị yếu. Hai, một người 9 năm viết 9 tác phẩm dày như thế, còn thì giờ đâu để nghĩ chuyện trăng hoa?

Tôi cười:

-Chính câu trả lời của anh đã làm sáng tỏ vấn đề rồi đó. Anh tin được thì nhiều độc giả cũng nhận định giống hệt.

*/ CHUYỆN HAI.

Cũng nhân cơ hội qua Texas làm cuộc Nói Chuyện ấy, tôi nhận được lá thư của một phụ nữ tên Kim Liên, gửi từ Houston, chửi tôi te tua trên 4 trang giấy chi chít con chữ. Bởi thấy bà ta có ghi địa chỉ nên tôi trả lời:

“Kính chị Kim Liên,

Cám ơn chị đã cho những lời khuyên, dù thành thật hay gì chẳng nữa, BG vẫn xin ghi nhận. Làm nhà văn tức là làm dâu trăm họ. Nếu bà mẹ chồng HIỀN thì mình đỡ khổ, mà bà mẹ chồng ÁC, mình đành cúi đầu nghe xỉ vả. BG sắp qua Houston nhân lời mời của một số anh em. Mong được diện kiến và chuyện trò thân mật với chị."

*/ CHUYỆN BA.

Mùa Lễ Tạ Ôn năm 1999, hai vợ chồng bác họa sĩ Tạ Ty từ San Diego lên thăm cô con gái ở San Jose, có điện thoại đến tôi. Trong cuộc trò chuyện bác cháu tại phòng khách nhà tôi, bác đưa ra một lá thư với nét chữ của ông Phạm Duy, kể rằng:

-Lê Ngô Châu, cựu chủ nhiệm Tạp chí Bách Khoa tại Sài Gòn ngày cũ, gửi thư hỏi Phạm Duy: "Cậu đã làm gì để TTBG viết bài đả kích cậu dữ dội như vậy?" Phạm Duy trả lời Lê Ngô Châu bằng lá thư này. Lê Ngô Châu bèn gửi nó qua San Diego cho bác. Bây giờ bác cho con, con nên giữ làm tài liệu.

Tôi đọc lá thư (hiện vẫn còn giữ) với những lời lẽ hạ đẳng kiểu "rất Phạm Duy", gọi cha tôi là "gã say bét nhè nên sinh ra tôi là một đờn điên", gọi TTBG là "con đĩ" vì "nó từng làm điểm ở Dalat" .. v..v.. .

Xong, tôi nói với bác Tạ Ty:

-Bác cho thì con giữ, nhưng con sẽ không đá động gì nữa đến ông Phạm Duy, bởi có nói bao nhiêu thì ông cũng chỉ là như vậy, không thể "giáo dục cho nên người" hơn được.

Đêm đó, tôi gọi điện thoại về Sài Gòn cho bác Lê Ngô Châu, kể lại câu chuyện lá thư. Đầu giây kia, tôi nghe rõ giọng hoảng hốt của bác:

-Trời! Sao Tạ Ty lại làm thế? Sao Tạ Ty lại đưa bức thư Phạm Duy cho BG đọc?

Đầu giây này, tôi nói chậm rãi:

-Con phải nói là rất cảm ơn bác Châu đã gửi lá thư sang San Diego cho bác Tạ Ty. Nhờ thế mà con mới có được nó trong tay. Sở dĩ gọi về bác là chỉ vì lòng kính trọng dành cho bác, nhưng con xin được phép nói điều này: "Nếu là con thì con hẳn đốt lá thư dơ dáy kia ngay từ khi nhận chứ chẳng cần chuyển sang Mỹ cho bác Tạ Ty. Trước khi bác Tạ Ty nhận thư, thử hỏi còn biết bao nhiêu người đọc trực tiếp được những lời bản thủ của ông Phạm Duy?"

Đầu giây Sài Gòn, giọng bác Lê Ngô Châu áp ứng:

-Cô BG nói đúng. Tôi bậy quá. Lẽ ra tôi phải đốt ngay lá thư sau khi đọc nó. Tôi xin lỗi cô.

*/ CHUYỆN BỐN.

Tháng 11/1995, (thời gian TRƯỚC KHI khám phá ra chuyện ngoại tình của TNH), nhà thơ Ngô Tịnh Yên nhiều lần từ Santa Ana điện thoại lên tôi, kể cho nghe:

-Trần Ngọc (tổng thư ký Hội Văn Bút Nam Cali) từng rêu rao với Ngô Tịnh Yên rằng: “TTBG rất mê Trần Ngọc nhưng không được đáp ứng vì hai lẽ: 1/ Trần Ngọc là bạn thân TNH; 2/ BG xấu quá!”

Ngô Tịnh Yên khẳng quyết:

-Em sẵn sàng đối chất với Trần Ngọc trước mặt chị về việc này. Điều em không thể chịu đựng là lòng tốt của anh chị dành cho Trần Ngọc đã bị anh ta chà đạp bằng những lời vu khống bần thỉu trên cá nhân một người đàn bà đang có chồng.

Ngô Tịnh Yên nói thêm:

-Hay là anh ta mê chị mà không được đoái hoài nên đảo ngược vai trò cho hách? Em đã từng nghe anh ta không tiếc lời ca tụng chị kia mà?

Thuật lại những điều này cho TNH nghe, tôi nhấn mạnh:

-Em linh cảm một cái gì ghê gớm đang sắp xảy ra cho em? Đến như Trần Ngọc được cả em lẫn bố hết lòng quý trọng mà còn như thế, nói gì kẻ khác?

TNH an ủi:

-Bố chỉ mong em bình tĩnh trước những gì xảy đến.

Riêng Lê Duy Linh đưa ra nhận định:

-Cuộc đời chị từng bị nhiều lần cay đắng, nay thêm cú Trần Ngọc này, tôi e rằng chị sẽ không thể nào còn tin tưởng được ai.

***/ CHUYỆN NĂM.**

Mùa hè 2000, một phụ nữ đưa hai đứa con đến xin học với tôi. Trong khi con học thì cô ngồi đọc cuốn *Trần Sa*, khuôn mặt tỏ ra rất thích thú. Chừng ký check trả tiền, cô mới biết tôi là tác giả bản văn vừa đọc. Tình thân nảy sinh từ đó.

Độ tháng sau, một bữa học, thấy cô đem theo ông chồng. Gặp tôi, cô nói ngay:

-Xin cô BG xử giùm em chuyện này. Anh chồng em vừa đi công tác xa về, nghe em khoe là đang cho các con học piano với cô TTBG, anh cứ khẳng quyết: ‘Cô BG là người rất dâm dăng’. Em bảo không, tư cách cô rất đàng hoàng. Anh chẳng tin. Vì vậy mà phải đem đến đây nhờ cô phân xử.

Tôi đáp:

-Thiên hạ đồn gì là quyền thiên hạ. Còn chuyện đúng hay sai, chỉ thời gian mới trả lời được thôi.

Thời gian “có trả lời thật” qua tình thân kết nối giữa vợ chồng hai người với cả gia đình tôi, kéo dài hơn 10 năm. Bây giờ mọi chuyện theo cái tiếng đồn bậy bạ xưa mới được anh chồng kể rõ, trong có câu chuyện nổi bật:

-Tôi ngồi uống café với vài người bạn, nghe bàn bên nói rất sôi nổi và to giọng về chị với câu chuyện “một lần chị theo một đoàn cải lương lưu diễn miền Trung, đêm khuya, trần truồng kéo violon trên sân thượng, làm giao thông tắt nghẽn, đến nỗi 5 giờ sáng hôm sau công an phải đuổi đoàn ra khỏi huyện lỵ.”

(Bốn chữ “**lưu diễn Miền Trung**” khiến tôi nghĩ ngay đến anh Nguyễn Quang Vui, nhạc sĩ phối khí hòa âm từng làm chef d’orchestre của tôi trong đoàn Sóng Chung).

*/ CHUYỆN SÁU.

Vừa mới đây hơn một tháng, một cách tình cờ, liên lạc lại được với cả hai người bạn cũ (anh Nguyễn Quang Vui và anh Lưu Chánh Quỳnh), trong cuộc gặp gỡ, lại cũng nghe anh Nguyễn Quang Vui kể câu chuyện “đoàn hát phải bị đuổi khỏi Tuy Hòa vì Thu Vân mặc slip soutien kéo violon trên sân thượng làm giao thông tắt nghẽn” một cách hào hứng, tôi chỉ ngồi im mỉm cười. Nghĩ, “anh em lâu ngày gặp lại, chuyện xưa có bịa đặt, chuyển hướng từ ‘trần truồng’ sang ‘sì líp xú chiêng’ cũng chỉ để mà vui tuổi già chóc lát. Ai cũng gằn đất xa trời cả rồi, chấp trách làm chi!”

Chừng nghe anh Vui kể tiếp với anh Quỳnh:

-Tao đang lái xe, Thu Vân ngồi giữa, Phạm Đình Chương ngồi ngoài cùng cứ ôm nhau làm tình, làm sao tao lái cho nổi!

Tôi chưa kịp bị xóc đã thấy anh Quỳnh đỏ mặt hỏi:

-Chuyện này nghe vô lý quá, có thật không Thu Vân?

Tôi cũng lại chỉ cười.

III.

*/ Một đoạn văn cũ hiện ra trong tâm thức:

*-Bấy lâu, nghĩ rằng cuộc đời gắn liền vào nghệ thuật, trước là âm nhạc, sau văn chương, tạo cho tôi ý nghĩ: “**Cuộc sống đáng giá hơn cái chết**”. Nhận biết “sự hiện hữu của tôi chỉ có ý nghĩa thật sự” thời gian khởi đi từ cuối 1989 bắt đầu viết Nước Chảy Qua Cầu (dù cũng chính sau khi bản văn ấy chào đời, tình trạng sống tôi không ngớt bị bủa vây bởi những biến động dồn dập). Tôi nghĩ mình đã đi “**đúng đường định mệnh**”, nên dâng hiến trọn cuộc đời cho cây viết và môi mê đắm văn chương.*

Buổi chiều nay, một giây thật ngắn, niềm tin về một thứ định mệnh nghiệt ngã trở lại khiến tôi sợ hãi. (...) Tôi nghĩ mình đã SAI. Không sai vì sự cúi mình trong nghệ thuật, mà sai bởi "ý nghĩ tin rằng Định Mệnh đã buông tha cho mọi khổ đau."

Không! Không bao giờ Định Mệnh buông tha. Dấu hằn oan khuất đã đóng sâu trên trán, có đánh phấn tô son bao nhiêu cũng chẳng thể làm cho biến mất. Giờ đây phải viết thật rằng tôi sợ hãi nỗi cô đơn từng nếm trải quá dài từ trước. Nhất là cô đơn trong cuộc hành trình chữ nghĩa một mình làm lữ bước đi dưới rất nhiều lần tên mũi kích bắn vào mình. (...) Ngày nào tôi đã viết trong Một Truyện Dài Không Có Tên:

"Cuộc đời, đa số con người đều ưa điều giả dối. Cái vòng nhân sinh chỉ 60 năm ngắn ngủi, vậy mà tính lại số đời, đã mấy ai sống được đôi lần trọn vẹn cho những gì mình nghĩ, mình muốn một cách rõ ràng trung thực? Tôi tin, nếu có, hẳn là rất ít. Ít, không phải vì đó là điều khó thể thực hiện. Mà ít, chỉ vì con người có thói quen sống hợp đoàn, suy nghĩ và hành xử mọi nỗi tốt xấu trong đời sống không theo ước muốn của riêng mình, mà là (một cách nô lệ) nương vào ý thích của mọi kẻ chung quanh."

Ngày nay tôi có thể tự chứng minh rằng mình đã đứng trong nhận định ấy. Nỗi cô đơn của tôi càng trở nên dày đặc trong cái nhìn về thế nhân, bạn hữu. Sự "lợi ngược dòng sông" chỉ làm cho mình đau đớn, dẫu có đến được bến bờ thì cũng phải mất đi rất nhiều hơi sức. Điều này, tôi biết từ khi còn niên thiếu, nhưng cũng biết thêm điều nữa là: **"Cho đến cuối đời, tôi vẫn không thể nào đóng nổi vai trò kẻ xuôi dòng trên những khúc sông."**

*/ Cũng nhớ một đoạn văn khác viết từ rất lâu:

-Một bữa tôi kể Lê Duy Linh nghe, cuộc đời tôi từng trải qua những giai đoạn sống rất phong ba (trong khi gia cảnh mẹ tôi không phải hèn kém). + Từ cuộc đổi đời tháng 4/1975, sau các cuộc rượu khuya, thay vì về nhà để mẹ già phải buồn rầu nhìn nỗi khướt say tuyệt vọng của mình, tôi chui vào lòng các ống cống ciment, sở lục lộ Sài Gòn đang để hai bên con đường Yên Đổ, tỉnh bơ ngồi ngủ... + Nhiều lần bị vợ của các người đàn ông say mê tiếng đàn đánh ghen tàn bạo ngay chính cái nơi tôi vừa trình diễn... + Một lần năm 1978, trong chuyến lưu diễn Cần Đước với đoàn cải lương Sài Gòn III, tại một cuộc rượu khuya ban tổ chức quận khoản đãi đám Tân Nhạc, tôi bị viên trưởng đồn công an kẻ súng vào màng tang mà bảo "Nếu không chịu nhận tình yêu anh ta, cái cò sẽ được bóp..."

Lê Duy Linh kêu lên thảng thốt:

-Tại sao chị không viết ra hết những cái ấy? Hãy mau dẹp quách các quyển Tài Hoa Mệnh Bạc tầm ruồng khó ai đọc nổi để ghi xuống mọi cái gì chị từng sống trải đi!

Tôi đáp:

-Đó là chuyện cá nhân, đâu ích lợi gì cho kẻ khác nếu biến nó thành chữ nghĩa?

Anh bực tức:

-Sao lại không? Nỗi thống khổ hay niềm hạnh phúc nào trên trần thế cũng đều có cái đẹp của nó để làm cho cuộc đời bớt nhàm chán nếu nghệ sĩ biết trình bày ra trong âm nhạc, thi ca, văn chương hay nghệ thuật.

Và anh tò mò:

-Với tên công an kia, chuyện gì đã xảy ra sau đó?

Tôi cười lớn:

-Anh nghĩ chuyện gì sẽ xảy ra chứ? Tôi nhận lời anh ta à?

-Chứ chị làm sao?

Tiếng cười tôi càng sáng khoái:

-Tôi nhìn thẳng vào mắt anh ta. Có lẽ cái gì đó mà tôi thường nghe người khác bảo rằng “rất buồn” trong đôi mắt tôi làm anh ta hạ khẩu súng ngay lập tức. Sau đó, anh ta xin lỗi tôi.

Tôi lại kể với Lê Duy Linh:

-Tôi có ba đứa em gái, đứa nào cũng đẹp, cũng sang và rất tiểu thư đài các. Chỉ có tôi “lưu đạn” làm nhục gia đình!

Đạo sau 1975, tôi và cặp nhà văn Nguyễn Hữu Hiệu & thi sĩ Huệ Thu cùng góp tiền mở chung một sạp sách ở lề đường Lê Lợi. Tại đây, có anh chàng sinh viên tên Nguyễn đi mua sách, làm quen với tôi. Chúng tôi đi uống café uống rượu với nhau đã nhiều lần mà anh chẳng hề được tôi cho nhìn thấy căn nhà mình đang ở. Cứ mỗi lần đón tôi từ quán sách, đi chơi với nhau xong, đưa tôi về là tôi lại bắt Nguyễn dừng xe nơi ngã tư cách nhà mẹ tôi vài chục thước; nhìn anh quay đi hẳn, tôi mới thung thủng bước trở lại nhà.

Một lần Nguyễn hỏi tôi:

“Tại sao Thu Vân không cho biết nhà?”

Tôi cười:

“Làm đĩ chín phương phải để một phương lấy chồng bạn ạ. Nhà tôi có ba cô em gái. Phương lấy chồng, tôi trân trọng dành cho các em tôi chứ chẳng phải cho tôi.”

Về sau anh bạn kể lại tâm trạng khi ấy:

“Tôi yêu TVân tức thì sau câu nói đó. Nghĩ, cô này hay thật, vừa mới đi uống rượu để ăn thịt chó với mình xong lại cũng có thể thốt ra một lời chân thành đầy đạo đức như trên.”

Lê Duy Linh càng thêm tức tối:

-Chị phải viết hết các cái ấy đi! **Một nhà văn, điều cần thiết ghê gớm là đề tài viết.** Chị có quá nhiều đề tài, tại sao bỏ phí?”

Tôi trả lời:

-Sở dĩ “không viết vì không muốn mẹ tôi đọc mà đau”. Sinh tôi ra, nuôi khôn lớn, cho học hành đủ môn tới nơi tới chốn, bà chỉ mong nhìn thấy cuộc đời tôi bình yên hạnh phúc, nào mong tôi trải qua những niềm thống khổ? Bao giờ mẹ tôi chết đi, tôi sẽ viết ra hết; nếu không ai thèm đọc thì ít nhất cũng có anh được toại nguyện vì lời khuyên của anh, tôi đã làm theo.

IV.

(Trở lại câu chuyện với hai anh Nguyễn Quang Vui và Lưu Chánh Quỳnh tại nhà tôi một chiều Thứ Sáu cuối tháng 3/2019 vừa qua).

Anh Lưu Chánh Quỳnh la to:

“Anh Vui kể như vậy, đúng sai chưa biết, nhưng thấy xúc phạm danh dự Thu Vân quá!”

Lại quay hỏi tôi lần nữa:

“Chuyện có thật không Thu Vân?”

Bây giờ cái cười mới tắt hẳn trên môi, tôi nghiêm trang đáp:

-“Chơi hoa rồi lại bẻ cành bán rao” vốn đã rất xấu, huống hồ “hoa chưa đụng tới được mà đã rêu rao những lời nham nhở” thì theo anh Quỳnh, nên gọi là gì?

Rồi tôi đọc mấy câu thơ nhận từ ai đó đăng trên tờ Văn Uyển một ngày rất cũ:

“Nói dối một lần

Một lần đỏ mặt

Nói dối hai lần,

Hai lần đỏ mặt

Nói dối ba lần

Mặt không đỏ sắc!”

Trong óc nghe tiếc ngẩn ngơ những con chữ dịu dàng đã từng được tôi viết ra với trọn tấm lòng thương mến DÀNH CHO một người bạn cũ, một “ông anh”, trong Nước Chảy Qua Cầu lẩn trong các bản văn thời gian tháng 3. 2019 mới đây.

Trần Thị Bông Giấy.

(Bài viết xong tại San Jose, thứ Sáu May. 24. 2019 6:05 PM)

[]

